

Təhsildə yeni keyfiyyət mərhələsi başlayır

Mikayıl CABBAROV: “Biz potensialımızə artırımaqla, innovasiyalarə genişləndirməkə? Azərbaycanə regionun təhsil mərkəzinə çevirməyi hədəfləmişik”

Bu gün Azərbaycanə yeni təhsil ili başlayır. Hər növbəti təhsil ili həmişə ötən təhsil ilinin yekunları nə nə qiymətləndirilmiş isə il ədə? lamətdar olur. Azərbaycan təhsilinin yeni mərhələyə hansə u? urlar, problemlər və perspektivləri ədə? m qoymasə n, ümumiyyətlə, təhsilimizin mövcud durumunu həmsöhbətimiz təhsil naziri Mikayıl CABBAROVla müzakirə etdik.

Ali məktəbə qəbul prosesində ciddi dəyişikliklər nəzərdə tutulur

- Cənab nazir, ali məktəblərə qəbulun statistikası nə görür? Ötən 3 ildə təhsilin nəticələrinin getdikcə yaxşılaşdığını söyləyək bilirik? Bu il təhəildə, yəni hayətəki, müsbət keyfiyyət dəyişikliyini keçidin bəllənəcədəm?

- Öncə yeni tədris ilinin bəlləməsə münasib tələ bütünlə təhsil ixtisaiyyətinə müəllimləri, təhsil alanları, valideynləri ürəkədən təbrik edir, u? urlar arzulayram.

Ötən gün Prezident İlhamyəliyevin iştirakı ilə IT STEP akademiyası nə nə açılış ələ? ölkəmizdə informasiya texnologiyalarə sahəsində ilk peşə ixtisas təhsil ocağı nə yaranması ilə yadda qaldı. Eyni zamanda, bu tədris ilində nə Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyəti bəlləməsə də ali təhsilimizin inkişafı və beynəlmilləməsində yeni halqa olacaq.

Bəli, bəli, ötən ildə nəzərə alınmaqla təhsil sahəsində bəlləmələr keyfiyyətcə yeni mərhələnin bəllənəcədəm. Maksimalist olduqumuzdan hər zaman nəticələrin daha da yüksək olması istəyirik. Biz ələ? ölkə rəhbərliyinin təhsilin bütünlə sahələrinin inkişafı ilə bəlləmə qarşıya qoyduğu məqsədlərə nail olmaq üçün gücümüzü səfərləşdirib etmişik. Məmnunamıq, artıq 3 ildir hər bir ixtisas qrupu üzrə nəticələrlə yüksəlir. Bu günə göstərir ki, apardığımız islahatlar hər hansə bir cərafəmə kəməvəyə ixtisas qrupu ilə məhdudlaşmərə, hər bir əgirdin nailiyyətlərinə təsir edir.

Buraxılış imtahanları nə nə nəticələrləndirə ki irəliləyişlər özünü qəbul imtahanlarında da büruzə verdi. Bəllə ki, ötən il ələ? ölkə müqayisədə qəbul imtahanlarında iştirak edənlə abiturientlərin sayı azalsa da, 200-dən artıq bal toplayan abiturientlərin mütləq sayı artıb. 2016-2017-ci tədris ili üçün qəbul imtahanları nə nə nəticələrləndirə müsbət dinamika müəhidə edilir. Bəllə ki, bu il qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı rekord miqdarda - 34475 nəfər (43,9%) təkil edib ki, bu da ötən ilki göstəricidən 3,9%, 2014-ci ildəki göstəricidən isə 9,2% artıqdır. 2015-ci ildə 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı 33 198 nəfər (40%), 2014-cü ildə isə 32 159 nəfər (34,7%) təkil edib. Bunu riyazi formullar da təsdiq edir.

Eyni zamanda, tələbə qəbulu imtahanlarında iştirak edənlə 200-dən artıq bal toplayan abiturientlərin nəticələrinə görə keyfiyyət göstəriciləri yüksəlib.

Digər bir məsələ isə keçid balıdır. Bu, ali təhsilə çəxşilə bəllə olan bir məsələdir. Dünyada bununla bəllə iki təcrübə var: ilk nümunə keyfiyyətlə bəllə dərəcə - ali təhsilə giriş balı məhdudiyətinin qoyulması. Bəllə praktika dünyada mövcuddur. Bu gün Azərbaycan da bu modeldə istifadə edir. Hətta beynəlxalq səviyyəli test imtahanları nə nə nəticələrləndirə eyni ələ? ölkədə universitetlərin reyting məsələ nə görüdəyi kimi Universitetlərdə qəbulda keyfiyyətlə bəllə qoyulan bal məməhdudiyətlə həmişə mə bazar nə nə tələbidir. Biz həmişə son iki ildə ali təhsil müəssisələrinə bir sıra prioritet ixtisaslar üzrə minimal keçid balları artırımağa çəyini, burada qarşıya qoyulan məqsəddə odur ki, ali təhsil müəssisələrinə öz potensialı və profilini nəzərə almaqla ixtisaslar, onları nə sayı və sifarişlərini müyyənləşdirməlidirlər.

İkinci yəni yana məmə hər istəyən ali təhsilə almaq hüququ verməkdir. Burada önə çəkilməli təhsil qəçatlarıdır. Bir cə? ölkədə ali təhsilə yiyələnmək arzusu olan hər kəsə bu hüququ verir. O? rtdə ki, vətəndə öz təhsil xərçini tam təkilə üzrinə götürür. Ali təhsilin qəçatları “bilik iqtisadiyyatı” və ya “post sənaye” dövrü üçün

u?urlu?urlu bir model kimi d?y?rl?ndirilir. Bu, d?lk?d? insan kapital?n?n keyfiyy?tini m?sb?t t?sir edir, e? yerl?rinin yarad?lmas? v? iqtisadiyyat?n inki?af? il? s?x ba?l?d?r.

T?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?nda da q?bul plan?n?n l??vi n?z?rd? tutulur. Bu is? universitetl?rd?n daxili qiym?tl?ndirm?y? v? yekun imtahana olan yana?maya yeni bax?? t?l?b edir.

Yuxarıda qeyd etdiyim mövzular?n h?r biri c?miyy?td? müzakir? edilm?lidir. Bu m?s?l?l?rd? dövl?tin iqtisadi siyas?ti v? strukturu, h?mçinin ictimai siyas?tl? s?x ba?l?d?r.

- Bel? bir yana?ma var ki, bir u?a?a ç?kil?n x?rc m?kt?b? q?d?r m?rh?l?d? daha vacibdir, n?nki t?hsilin dig?r s?viyy?l?rind?, o cüml?d?n ali t?hsild?...

- Tamamil? do?ru qeyd edirsiniz. Apar?lan t?dqiqatlar bunu birm?nal? t?sdiq edir. T?hsilin bu m?rh?l?sinin vacib oldu?unu v? bununla ba?l? ölk? r?hb?rliyinin v? Heyd?r Aliyev Fondunun prezidenti, ölk?mizin birinci xan?m? Mehriban Aliyevanın xüsusi yana?mas?n? qeyd etm?k laz?md?r. Bir neç? ay bundan ?vv?l Azərbaycan Respublikas? Nazirl?r Kabinetinin "U?aqlar?n m?kt?b? haz?rl??n?n t??kili m?s?l?l?ri" haqq?nda q?bul etdiyi q?rar m?kt?b? q?d?r haz?rl??n ç?rçiv?sini geni?l?ndirm?y? yeni t?kan ver?c?k.

Bu, h?r k?sin mara??ndad?r. Biz m?kt?b? haz?rl?q i?ini geni?l?ndirm?k üçün ilk növb?d? e?l? ümumi t?hsil m?mü?ssis?l?rinin infrastrukturundan istifad? etm?y? q?rar verdik. Y?ni, bildiyiniz kimi, yeni t?dris ilind?n ümumt?hsil m?kt?bl?rind? 5 ya?l? u?aqlar?n dövl?t hesab?na m?kt?b? haz?rl?q t?hsilin? ba?lan?lacaq. Art?q bununla ba?l? T?hsil ??çil?rinin Pe?kar ?nki?af? ?nstitutunda UNICEF-in maliyy? v? metodiki d?st?yi il? t?lim proqram?na start verilib. "T?limçil?r haqq?ndak? adlanar bu proqrama? sas?n? m?kt?b? haz?rl?q qruplar?nda d?rs dey?c?kl? mü?lliml?r t?limatland?r?l?r.

Orta t?hsild? burax?l?? imtahanlar?n n?tic?l?ri yax??la??b

- Orta t?hsild? son vaxtlar apar?lan ?sas d?yi?iklikl?rd?n biri d? m?kt?bl?rd? t?mayüll??m?nin t?tbiqidir. Bu, hans? z?rur?td?n yarand??

- Ümumi t?hsilin t?mayüll? üzr? t??kilini bu sah?nin keyfiyy?tinin yüks?ldilm?sini üçün görülm?li?rd?n biri saymaq olar. T?mayüll??m? müvafiq f?nl?ri ?hat? ed?n t?hsil sah?l?ri üzr? f?rql?n?n ?agirdl?rin istedadlar?n?n, onların potensial imkanlar?n?n realla?mas?na v? ümumi inki?af?na ?h?miyy?tli d?r?c?d? t?sir göst?r?n prosesdir. M?qs?d t?hsild? seçimini etmi? ?agirdl?r? öz potensillər?n? realla?d?rmaq üçün bütün imkanlar? yaratmaq d?r.

Öt?n t?dris ilind? 58 m?kt?bd? 176 sinif komplektind? t?xmin?n 3700 n?f?r? yax??n ?agird X sinifd? t?mayüll?r üzr? t?dris c?lb olunub. Yeni t?dris ilind?n t?mayüll??m? üzr? co?rafiya geni?l?ndiril?rk ölk?nin 5 ??h?r v? 36 rayonu üzr? 124 m?kt?bd? t?tbiq olunacaq ?ndiy?d?k?ld? olunan n?tic?l?rin t?hlili göst?rir ki, tam orta t?hsil s?viyy?sind? t?mayüll??m?nin t?tbiqi ?agirdl?rin meyil v? arzular?na uy?un t??kil edildiyi üçün onlarda t?lim mara?? xeyli art?r?b, m?kt?bl?l?rin t?hsil nailiyy?tl?rin? müsb?t t?sir edib.

- D?rslilik problemi ictimaiyy?t t?r?find?n daim müzakir? olunan ciddi m?s?l?l?rd?ndir. Son ill?rd? bu sah?d?n hans? d?yi?iklikl?r edilir? Bugünkü d?rslilikl?rimiz t?dris standartlar?na tam uy?undurmu? Bu probleml? ba?l?n? dey? bil?rsiniz...

- Biz bu il çap edil?n d?rslilikl?rin yerl?r? çatd?r?lmas? prosesini bir q?d?r tez h?yata keçirdik. Dü?ündük ki, ?agirdl?rin bir m?kt?bd?n dig?r m?kt?b? yerd?yi m?si, birinci sinf? ged?c?k ?agirdl?rin say?n?n d?qiqlikl? mü?yy?n edilm?sinin mümkünsüzlüyü d?rslilikl?ri t?minatda ç?tinlik yaradar. Bu bax?mdan valideynl?r? v? ?agirdl?r? müraci?t etdik ki, göst?ril?n vaxtad?k d?rslilikl?ri t?hsil ald?qlar? m?kt?bl?rd?n ?ld? etsinl?r.

Sual?n z?n dig?r hiss?sini g?ldikd? is? qeyd ed? bil?r?m ki, d?rslilik seçimind?n ??ffaf??n t?min etm?k m?qs?dil? xüsusi sayt yarad?l?b. Bununla ba?l? davaml? ictimai r?y öyr?nilir. Y?ni, d?rslilikl?rin yaz?lmas? prosesind? müt?x?ssisl?rin v? ictimaiyy?tin d?r?y v? t?klifl?rinin n?z?r? al?nmas?na üstünlük verilir.

Bir m?sl?ni d? vur?ulay?m ki, elektron d?rslikl?r? xüsusi ön?m verir. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n yarad?lm?? elektron d?rslik portal?nda (www.e-derslik.edu.az) 143 elektron kitab var. Onlardan 121-i d?rslik, 22-si mü?llim üçün metodiki v?saitdir. İnternet? ç?x??a olan h?r k?s ist?diyi d?rslikd?n yararlanabil?r. Bu gün? q?d?r portalda daxil olanlar?n say? 1 009 766 n?f?rdir.

- **Burax?l?? imtahanlar?nda ?agirdl?rin göst?ricil?rind? d? müsb?t dinamika mü?ahid? edilir. Bu dinamikan?n rayonlar üzr? bölgüsünü mü?yy?nl??dirmisinizmi?**

- Son ill?rd? IX sinifl?r üzr? n?tic?l?r daha ür?kaçand?r. 2012-ci ild? iki m?zundan biri, bu ilki IX sinifl?r üzr? burax?l?? imtahanlar?nda h?r 3 m?zundan ikisi bütün f?nl?rd?n müsb?t qiym?t al?b. Bu göst?rici öt?n ilki göst?ricid?n 2,7 faiz daha yax??d?r.

H?mçinin XI sinifl?r üzr? imtahanlarda m?zunlar?n 65 faizi bütün f?nl?rd?n müsb?t qiym?t al?b. 2014-2015-ci t?dris ill?ri üçün 9-cu sinif burax?l?? imtahan?nda n?zif n?tic? göst?rmi? v??agird say? nisb?t?n çox olan 6 rayon pilot olaraq seçilib. Bu rayonlar Astara, A?cab?di, C?lilabad, Masall?, Saatl? v? Sabirabad üçün, inki?afyönümlü planlar haz?rlan?b v? h?yata keçirilib.

Öt?n ill? müqayis?d? h?r iki f?nn üzr? müsb?t qiym?t alanlar?n say?nda Astara rayonu üzr? 22 faiz, A?cab?di rayonu üzr? 15 faiz, Sabirabad rayonu üzr? 14 faiz, Masall? rayonu üzr? 11 faiz, C?lilabad v? Saatl? rayonlar?n h?r biri üzr? 9 faiz art?m mü?ahid? edilib. Bununla yana??, dig?r bölg?l?rd? d? IX sinif m?zunlar?n n?tic?l?ri yax??la??b. Bel?ki, ??mkird? 13 faiz, G?d?b?yd? 10 faiz, Lerikd? 9 faiz, Salyanda 8 faiz, Hac?qabul, Beyl?qan, ?mi?li, Zaqatala v? Qobustan rayonlar?n h?r biri üzr? 7 faiz müsb?t dinamika qeyd? al?n?b. Biz n?tic?l?ri ciddi t?hlil edirik v? ona uy?un t?dbirl?r h?yata keçiririk.

Yüks?k balla pedaqoji ixtisaslar? seç?n t?l?b?l?rin say? 10 d?f? art?b

- **Haz?rda mü?lliml?rin i?? q?bulu prosesi nec? t?nziml?nir? Ümumiyy?tl?, vakansiyalar?n gizli?dilm?si hallar? mövcuddurmu?**

- Bu günün mü?lliml?rin i?? q?bulu m?rk?zl??dirilmi?, qaydada apar?l?r. Biz mü?llim pe??sinin nüfuzunun art?r?lmas?n?, onun yüks?k biliy? sahib olmas?n?, habel? pedaqoji t?hsil bilikli g?ncl?rin c?lb olunmas?n? ist?yirik.

Bilirsiniz ki, art?q bir neç? ildir ki, mü?lliml?rin i?? q?bulu elektron proqram t?minat? il? h?yata keçirilir. Bu il respublikan?n ümumt?hsil mü?ssisil?rind? olan 3346 vakansiya müsabiq?y? ç?xar?l?b. Müsabiq?d? i?tirak etm?k üçün müraci?t ed?nl?rin indiy?d? görünm?mi? sayda 3131779 n?f?rinin elektron ?riz?si t?sdiq edilib. Ümumilikd? 2365 mü?llim i?? q?bul olunub.

Son dövrl?rd? apar?lan m?qs?dyönlü i?l?r n?tic?sind? mü?llimlik pe??sini seç?n yüks?k ball? m?zunlar?n say?? xeyli art?b. M?sl?n, öt?n t?dris ilind? yüks?k balla pedaqoji ixtisaslar? seç?n t?l?b?l?rin say? 10 d?f? art?b. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n son 3 ild? birinci yerd? mü?llimlik ixtisas?n? seç?n 500 v? ya daha art?q bal toplayan 300 n?f?r t?l?b?y? 100 manat d?y?rind? t?qaüd verilir.

Mü?llimlik ixtisas?n? seç?n t?l?b?-g?ncl?rl? apar?lan sosioloji sor?unun n?tic?l?ri göst?rir, ki, bu g?ncl?r dü?ünölmü? ??kild?, ür?kl?rinin hökmü il? v? böyük h?v?sl? müq?dd?s, ??r?fli, eyni zamanda, m?suliy?tli pe?? olan mü?llimliyi seçib?l?r. Bel?ki, sor?uda i?tirak ed?n t?l?b?l?rin 70-80 faizi mü?llim pe??sini sevdikl?rini bildirir.

- **Bu il h?m d? onunla yadda qald? ki, T?hsil Nazirliyi mü?lliml?rin ixtisasart?rma t?hsilil?ba?l?, bütövlükd? pedaqoji i?çil?rin pe??kar inki?af? il?ba?l? yeni yana?mas?rgil?di. T?hsil i?çil?rinin Pe??kar nki?af? ?nstitutunun yeni t?qdimat? t?hsilimizd? n?yi d?yi??c?k?**

- T?hsilin keyfiyy?ti mü?llimin s?viyy?sind? ba?l?d?r. B?li? ?hsilin nki?af? üzr? Dövl?t Stratejiyas?nda mü?lliml?rin pe??karl??n?n art?r?lmas? ayr?ca bir istiqam?tin mövzudur. Günün t?l?bl?rin? uy?un mü?llim ordusu haz?rlamaq v? onlar? davaml? inki?afa sövq etm?k xüsusi diqq?t ist?yir. Öt?n ilin sonunda Bak? Pedaqoji Kadrlar?n

İxtisasartırma və Yenidən Hazırlanması İnstitutunun həməd, həməd funksiyası deyil, dir. Pedaqoji heyət üçün yeni modul-kredit və rəqabət siyasətini təlimlərin sisteminin yaradılması istiqamətində gedir. Hazırda institut özünü bu alqoritmdə tənzimləyir: Müəllimlərin təlim ehtiyaclarına nə müəyyən edilmiş; Ehtiyaclara uyğun təlim paketlərinin hazırlanması; İxtisasartırma təlimlərinin birbaşa institutda deyil, tender yolu ilə seçilmiş universitet və ya əlavə təhsil müəssisələrində aparılması.

Düəünürük ki, bu, ixtisasartırma təlimlərinin keyfiyyətini yüksəldəcək və universitetlər, əlavə təhsil müəssisələrini arasında samlamaları qabətində stəkləyəcəkdir. İnstitut keyfiyyətə nə zərərli qiymətləndirmə və sertifikatlaşdırma rini öz öhdə öhdəsində saxlayır. Vahid standartlaşdırma hazırlanması ixtisasartırma təlimlərinin bir qurum tərəfindən keçirilmişsi, digər qurum tərəfindən qiymətləndirilmişsi də fərfəf və keyfiyyət yüksəltməyə xidmət etməlidir.

Başqa bəqə bir vacib məsələ müəllimlərin üçün elektron ixtisasartırma proqramları nə hazırlanmasıdır. İxtisasartırma proqramları nə nə zərri-informativ hissələrinin elektronlaşdırılması hər mənada iə xeyli yüngüllüdür.

- **Mikayıl müəllim, bu il həməd cənab Prezidentin sərəncamı ilə "nə yaxşı müəllim" və "nə yaxşı məktəb" müsabiqələrinin qaydası dəyişdi. Təhsildə inkiqaf və innovasiyalar üzrə qrant layihələrinin maliyyələri dəndirilmişsi nə zərərli tutulub. Sizcə, bu, təhsildə nəyi dəyişəcək?**

- Birincisi, bu, fəaliyyətin daha hədəflə və seçilmiş qurulması xidmət edəcək. Cənab Prezidentin sərəncamına sən, nə yaxşı ümumi təhsil müəssisəsi və nə yaxşı müəllim mükafatları üçün Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcə büdcəsində hər il üzrə nə zərərli tutulan vəsait təhsildə inkiqaf və innovasiyalar üzrə qrant layihələrinə həyata keçirilmişsi yönəldiləcək. Sərəncam imkan verir ki, bu proses təkcə ümumi təhsil məktəbləri, müəllimlər deyil, eyni zamanda, ilk peşə, orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrində cəlb olunsun. Bununla, universitetlərdə öz ideyaları, yanaşmaları ortaya qoya biləcəklər.

Qvəvə iki illərdə yüzlərlə ümumi təhsil məktəbləri qılndırıldı, mükafatlar təqdim edildi. Bundan sonra ayr-ayr fərdlərinə deyil, həmin təxslərin təhsilə verəcəyi töhfələri, qiymətləndirilməyə bəllənəcək. Hazırkı dövrdə aparılan müəssisələrin, onların müəllimlərinin ideyalarına ehtiyac var. Bu da innovasiyalar, kreativ yanaşmaları nə təhsilə gətirilmişsi xidmət edəcək.

- **Bu gün aparılan islahatlarda məktəb direktorları nə seçimi də cəmiyyətin diqqətində olan məsələlərdir...**

- Bu gün direktorlardan idarə etmədə yeni vərdirilər yiyələnmə, tədris mühitinin fərfəf nə nəmin edilmişsi, fərfəf bəskərliq və məktəbin cəmiyyətin vacib haqqası kimi rolunu dərk etmə kimi siyasət keyfiyyətlə gözlənilir. Bütün nailiyyətlərinin qarşısında duran çərfərlərin kökünü məktəbdən bəlləyər. Stənilə nə xsin, fərdin formalaşması, milli dəyərlərin dəyərcəsi olması, öz uqurunu fərd olaraq deyil, uqurlu bir dövlətin, cəmiyyətin uquru kimi görmək imkan məktəbdə olan mühitdə, təhsil imkanından asılıdır. Məktəbdə isə bu mühitin yaradılması məktəb direktorudur. Müəllimlərin iə, yanaşması, məktəb-valideyn münasibətli məktəb direktorları nə fəaliyyətləndirilməsi asılıdır. Məktəb direktorları üzrlərinin də nə məsuliyyətlə layiqincə dəyərləndirməli, rəhbərlik etdikləri təhsil müəssisələrinin inkiqafı nəminə var gücləri ilə çalmaqdadırlar.

Bu il də məktəb direktorları nə iə qəbul ediləcək bəllə yeni qaydalara uyğun olaraq, 4 mərhələdə ibarət müsabiqə keçirilib. Vəvəlcə də nə müəyyən edilmiş 597 vakant yerə 2260 nəfər müraciət edib. Nəmtahanda iştirak edənlə 1591 nəfərdən 516-si müsahibmə mərhələsinə buraxılıb. Onlardan 208 nəfəri ölkənin fərfəf və rayonlarında vakant məktəb direktoru vəzifəsinə iə qəbul olunub.

Son 13 ildə məktəblərin 70 faizi yenidən tikilib və ya səsli təmir olunub

- **"Məktəblərin dostu" layihəsi də son vaxtlar nə nə diqqətçəkən yeniliklərdən oldu. Görəsən bu, əgird-müəllim münasibətinin daha da yaxşılaşmasına, valideyn məmnuniyyətinə fərait yaradacaqm?**

- Təhsil Təhsil Nazirliyi "ASAN xidmət" birgə "Məktəblərin dostu" layihəsinə start verib. Layihənin təhsil idarə edilməsinin təkmilləndirilməsi valideynlərin ümumi təhsil müəssisələrinin həyatında daha yaxşı nədə iştirak

m?qs?dil? h?yata keçirilir.

"M?kt?blinin dostu"nun səs və zif?l?ri mü?llim və g?agirdl?r üçün t?hlük?siz mühit yaratmaq, ilk tibbi və psixoloji yardım göst?rm?k, mü?madi olaraq g?agird, valideyn, mü?llim, t?lim-t?rbiy? mü?ssis?l?rinin kollektivi və r?hb?rliyi ilə maarif?ndirm? və diaqnostik i?l?rinin apar?lmas? olacaq. "M?kt?blinin dostu" h?mçinin h?r bir ya? m?rh?l?sində u?aq?lar?n h?rt?r?fli??xi keyfiyy?t?l?rinin və intellektual inki?af?n?n t?min olunmas?, onlarda özünü t?rbiy? və özünü inki?af bacarı??n?n formala?d?r?lmas?nda i?tirak ed?c?k. Layih? ilk m?rh?l?d? Bak? ??h?rind?ki 30 ümumi t?hsil mü?ssis?sində h?yata keçiril?c?kdir.

- Son 3 ild? ölk? t?hsilində olimpiadalar?n keçirilm?sini? bax?l? yax?? ?n?n? formala?? b?N?tic?l?r n?yi deyir?

- Sa?lam və ?dal?tli r?qab?t mühitində keçiril?n bu yar??lar ?agirdl?rin müvafiq f?nl?r? olan mara??n?n daha da artmas?na s?b?b olur.

Ca?iri t?dris ilində Koreya, Albaniya, Rusiya və Çində keçiril?n 5 müxt?lif beyn?lxalq f?nn olimpiadas?nda Azərbaycan m?kt?blil?ri 5 gümü? və 11 bürünc medal qazan?blar. T?sadıfı deyil ki, bir çox respublika və beyn?lxalq olimpiada qalib?rimiz dünyan?n nüfuzlu universitetl?rində t?hsil al?rlar. Moskvada keçiril?n Beyn?lxalq Mendeleev Olimpiadas?n?n qalib?ri Lomonosov ad?na Moskva Dövl?t Universitetin?, Balkan Riyaziyyat Olimpiadas?nda medal alan ?agirdl?r is? Türkiyənin Bilk?nt və Orta Do?u Texniki universitetl?rin? d?v?t edilib?r.

Respublika f?nn olimpiadalar?n?n birinci m?rh?l?sində bu il i?tirak ed?n ?agirdl?rin say? xeyli art?b. Bel? ki, i?itirac?qlar?n say? 27 500 n?f?r olub. Qalib?r aras?nda paytaxtla müqayis?d? bölg? m?kt?blil?rinin üstünlük t?kil etm?sini is? müsb?t hal kimi d?y?r?ndirilm?lidir. Bu il 260 ?agird olimpiadan?n qalibi ad?na layiq görüüb.

- M?kt?b tikintisinin statistikas?na gör?? Azərbaycan art?q uzun ill?rdir ki, qabaqc?l ölk?l?rd?n say?l?r. Bu sah?d? son r?q?ml?r nec?dir?

- B?li, Azərbaycan bu sah?d? öncüdür. Son 13 il ?rzində ölk?mizdə m?kt?bl?rin 70 faizi yenid?n tikilib və ya ?saslı t?mir olunub. Yeni t?dris ilində ölk? üzr? 29 yeni m?kt?b, o cüml?d?n T?hsil Nazirliyinin sifari?i il? 7 m?kt?b istifadəy? veril?c?k.

101 m?kt?bd? ?saslı və 384 m?kt?bd? is? cari t?mir i?l?ri apar?l?b. 10 t?hsil mü?ssis?sinin tikintisi is? davam edir. Yeni t?dris ilində n? T?hsil Nazirliyinin ?saslı tikinti və T?chizat ?dar?sının sifari?i il? 2 internat m?kt?bi ?saslı t?mir olunub, istifadəy? veril?c?k.

- Mik?Mikay?l mü?llim dey?s?n, t?hsilimiz getdikc? "asan"la??r. "ASAN" m?kt?b, "ASAN pe??", "M?kt?blinin dostu" və sair? Maraql? layih?l?rdir. Onlar?n, xüsus?nədə? "el? "ASAN pe??", layih?sinin co?rafiyas?n? geni?l?ndirm?k mümkündürmü?

- T?hsil sistemi ?halinin böyük hiss?sini ?hat?t etdiyində bizim "ASAN xidm?t"i olan ?m?kda????m?z?n geni?l?ndirilm?sini t?sadıfı xarakter da??m?r. M?qs?dimiz t?hsil xidm?t?l?rini daha rahat və ??ffaf formada çatd?rmaqdr. Bu t?dris ilində ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rinin q?bul pilot olaraq "ASAN-pe??", layih?siz üzr? Bak? və G?nc? ??h?rl?rind? f?aliyy?t göst?r?n "ASAN xidm?t" m?rk?zl?rind? h?yata keçirilib. Bu, T?hsil Nazirliyi ilə "ASAN xidm?t" aras?ndak? ?m?kda?l?q ç?rçiv?sində realla?d?r?l?r. 4 mind?n art?q ??xs ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rinin q?bul olunub.

"ASAN-pe??", layih?siz v?t?ndə?lar?n rahat??n?n t?min olunmas?, s?T?hsil Nazirliyi "ASAN xidm?t" ??m?kda?l?n?n s?m?r?liliyinin art?r?lmas? və ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rinin ?agirdl?rin q?bul prosesində subyektiv amill?rin aradan qald?r?lmas? m?qs?dl?rinin xidm?tidir.

Bundan Bundan B?lav?y? Bak? və G?nc? ??h?rl?rind? ilk pe??-ixtisas t?hsili mü?ssis?l?risi ??b?k?sinin rasionalla?d?r?lmas?, dövl?t-öz?l?m?kda?l?n?n qurulmas? və i?igötür?nl?rin pe?? t?hsilinin inki?af?na yön?l?n layih?l?r?c?l?b olunmas? (British Council və Absheron Hotel Group, Bocsh, Knauf, "T-STEP Academy") üzr?d? i?apar?l?r. Ukraynan?n "T STEP Academy" ?irk?ti ilə birg? h?yata keçiril?n layih? ç?rçiv?sində ??b?k? texnologiyalar? və s? sistem: inzibati, kompüter qrafikas? və dizayn, proqram t?minat?n?n yarad?lmas? ixtisaslar? üzr? birg? f?aliyy?t n?z?rd? tutulub.

T?hsil Nazirliyi ölk? iqtisadiyyat?n?n ixtisaslı kadrlara olan t?l?bat?n?n ödənilm?sini müasir iqtisadi

çə??r??lara çevik reaksiya vermək qabiliyyəti olan ilk pe??-ixtisas təhsili sisteminin formalaşdırılması v? mövcud pe??-təhsili??b?k?sinin dövlət-biznes partnyorlu?una əsaslanan sistemə transformasiyasın?n?min?etmə?k üçün kompleks tədbirlər həyata keçirir. Odur ki, müasir dövrün tələblərinə uyğun ilk pe??-ixtisas təhsili ixtisaslaşdırma yiyələnmək üçün yaradılma? imkan v? potensialdan yararlanmaq abituriyentlərin seçimində v? istəyində əsaslandır.

Təhsil Nazirliyi yanında Pe??-Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması da ilk pe??-ixtisas təhsili sahəsində pepe??-hazırlanması n?n?sm?r?lilyini artırmaq v? r?qabətqabiliyyətlitixtisaslaşdırma kadrların hazırlanması n?n?min?etmə?k məqsədlə yaradılıb.

- Maarifçi Tələbə Kredit Fondu hansı məqsədlə yaradıldı? Hər tələbə bu kreditlərdən istifadə edə bilərmi?

- Maarifçi Tələbə Kredit Fondu Təhsil Nazirliyinin tələbbüsü ilə yaradılıb. Fond dövlət ali təhsil müəssisələrində tələflərin təsis olunub. Fondun əsas missiyası təhsil haqqının ödənməkdə çətinlik çəkən az təminatlı ailələrdə olan tələblərə tələbələrin müzəmmüddətli güzəştli kreditlərin verilməsi vasitəsilə onlara ali təhsil almaqda bərabər imkanlar yaratmasıdır.

Tələblərə tələflərin təhsil kreditləri üzrə müraciət yalnız elektron qaydada həyata keçirilir. Kreditlər üçün müraciət edənlərə tələblərə müəyyən ümumi tələblər cavab verməlidir. Belə ki, fonda Azərbaycan Respublikasında vətəndaş olan, müvafiq təsisçi universitetlərin birində təhsil alan v? təhsilini davam etdirmək üçün maliyyə yardımına ehtiyac duyan tələblərə müraciət edə bilər.

Cari ilin iyununda artıq 22 tələbəyə kredit ödənilib. Kreditlərin yenidən verilməsi isə oktyabrın 1-dən başlanacaq Tələbə kreditləri ilə bağlı artıq beynəlxalq təkilatlarla mərkəzlə bağlı olaraq Dünya Bankı ilə ilk danışıqlar aparılıb. v? texniki yardım göstərilməsi üçün məsləhətçi ayrılıb. Məqsəd beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsidir. Artıq bu il üzrə ilkin hesabat hazırlanıb.

Bu ali təhsil müəssisələrində rekord sayda tələbə qəbul olunub

- Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyəti bəzələməsləndir, gənclərimizin təhsili üçün yaradılan daha bir vasitədir v? xüsusi qeyd olunmalıdır. Bu, beynəlxalq mərkəzlə qəyümündə hansı irəliləyişlərə rəvac verəcəkdir?

- Azərbaycanla Fransa arasında bir çox sahələrdə olduqə kimi, təhsil sahəsində də yüksək əsəviyyə? mərkəzlə qəyümündə inkişaf edir. Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) yaradılması da bu mərkəzlə qəyümündə bariz nümunəsidir. Eyni zamanda, bu Avropa keyfiyyətlə ali təhsili ölkəmizdə idə etməy? imkan verəcəkdir, bu isə mühüm irəliləyiş olacaqdır.

UFAZ bu tədris ilində ADNSU-nun binasında Azərbaycanda ən çox tələbat olan 4 ixtisas üzrə tədrisə start verəcəkdir. Bu ixtisaslar kimya, geofizika, neft-qaz mühəndisliyi v? kompüter elmləridir. Təhsil bütün ixtisaslar üzrə 1 il hazırlıq, 3 il əsas tədris müddəti olmaqla, 4 il davam edəcəkdir. UFAZ-nin məzunlar? ikili diplom (Strasburq Universiteti v? ADNSU) ilə edəcəklər.

- Ötən ilin dekabrında alimlərimiz üçün xüsusi imkanlar yaradılması bəzəli Təhsil Nazirliyi ilə "ThomsonReuters" arasında müqavilə imzalandı. Bu müqavilənin hazırlıq icra vəziyyəti necədir?

- Təhsil Nazirliyinin "ThomsonReuters" şirkətinin elmi tədqiqatlar v? intellektual mülkiyyət üzrə ləzəsi ilə imzalandıq müqaviləyə əsasən, Azərbaycanın 40 ali təhsil müəssisəsinə dünyada məhərum elmi istinad indeksi olan "ThomsonReuters Web of Science" platformasına qəyümündə imkan qəyümündə. Bununla yanaşı, AAMEA-nin alirəlməli d? bu platformadan istifadə edilərdə Həmin bəzəyə qəyümündə beynəlxalq elmi dəirələrdə tanınmaq v? qlobal universitet reytinglərində yüksəlmək imkan verəcəkdir.

Dünyanın ən tanınmış elmi-analitik informasiya təminatçısı olan "ThomsonReuters" şirkəti ilə mərkəzlə qəyümündə

r?c?qab?t?qabil insan kapital?n?n haz?rlanmas? siyas?tin?saslan?r v? ölk?mizin inki?af konsepsiyas?na d?st?k göst?rilm?si m?qs?di da??y?r.

- Sizc?, t?l?b? köçürülm?sinin elektron qaydada apar?lmas? bu sah?d? n?yi d?yi??c?k?

-Bu ilin avqustunda t?l?b?l?rin köçürülm?sind? yenilik etdik. Art?q t?hsil alanlar?n ölk? daxilind? v? xaricd? yerl??n ali t?hsil mü?ssisil?rind?n köçürülm?si, yaxud bir ixtisasdan dig?rin? d?yi?dirilm?si elektron qaydada h?yata keçirilir. Burada n?sas? m?qs?d t?l?b? köçürülm?sind? ??ffaf??n? rahat??n? sad??mi?d prosedurun yarad?lmas?d?r. n?ndi t?l?b? rahat ??kild? bir universitetd?ndig?rin? v? ya bir ixtisasdan ba?qas?na köçürülm?k ist?yirs?, bunun üçün sad?c?, elektron ??kild? m?lumatlar?n daxil ed?r?k ist?yini realla?d?ra bil?r.

T?hsil Nazirliyinin ?sas h?d?fi odur ki, t?hsil prosesinin ba? verdiyi bütün sferalarda ??ffaf mexanizm yarats?n. YY?ni müraci?t ed?nl? m?mur aras?nda birba?a ünsiyy?t olmadan m?s?l? h?llini taps?n. Bu h?m d? ölk?mizd? son ill? ill?rd? t?tbiq olunan elektron idar?çilik sisteminin bir h?lq?sidir. T?hsil Nazirliyi t?hsilin bütün sferalar?nda bu cür innovativ yana?malar? davam etdirm?yi ?sas m?qs?d say?r.

- Mikayıl mü?llim, bu günl?rd? T?hsil Nazirliyind? keçiril?n kollegiya iclas? ali t?hsilin inki?af trendl?rin? h?sr olunmu?du. Sizc?, bu inki?af tendensiyalar?n nec? t?sbit etm?k olar?

-Bu il ali t?hsil mü?ssisil?rind? bel? dem?k mümkün olarsa, ümumilikd? rekord sayda t?l?b? q?bul olunub. Bu Bunu ilk növb?d? q?bul imtahanlar?nda keçid bal?n? a?a? sal?nmas? hesab?na deyil, akademik n?tic?l?rin yüks?ldilm?si hesab?na ?ld? etmi?ik. Bu, ölk?mizd? Azərbaycan Respublikas?n?n Prezidenti ?lham ?liyevin r?hb?rliyi il?l? t?hsil sah?sind? h?yata keçiril?n islahatlar?n m?ntiqi n?tic?sidir. Ali t?hsil mü?ssisil?rimiz üçün t?l?b?l?rin h?m say?n?n art?m?, h?m t?l?b?l?rin göst?rdikl?ri n?tic?l?rin yüks?lm?si, dü?ünür?m ki, onlar?n f?aliyy?ti üçün çox münbit bir ??rait yarad?r.

Bilir Bilirsiniz ki, c?nab Prezidentin müvafiq f?rman? bil? bu yax?nlarda "Azərbaycan Respublikas?n?n "Elm haqq?nda" qanunu q?bul olunub. H?min qanunda h?mkarlar?m?zla d?f?l?rl? müzakir? etdiyimiz mövzulardan biri, n?hay?t, öz müsb?t h?llini tap?bd?r. Bu, çox böyük bir ir?il?yi dir. Ölk?mizd? t?dqiqat universitetl?rinin tan?nmas? - bel? bir status, bel? bir anlay?? c?nab Prezident t?r?find?n müvafiq qanunla t?sdiql?nib.

Biz ali t?hsil mü?ssisil?rind?, xüsusil? böyük ??h?rl?rd?, ilk növb?d?, paytaxtda t?l?b? yataqxanalar?n?n az colmas?n?, bir çox universitetl?rd? olmamas?n? müzakir? etmi?ik. Bunun s?b?bl?ri d? h?r birimiz? yax?? m?lumdur. Bizim t??bbüsümüz? müsb?t cavab ver?r?k Heyd?r ?liyev Fondunun d?st?yi v? t??bbüsü ?sas?nda ??h?rimizin m?rk?zi hiss?sind? 1000 n?f?rlik t?l?b? yataxanas?n?n layih?sini start verilib. Bu layih? dövl?t-öz?l t?r?fda????n?n daha bir nümun?sidir. Haz?rda layih?l?ndirm? i?l?ri ba?a çatd?r?l?b v? yax?n günl?rd? art?q tikinti i?l?rin? ba?lanacaq. Mü?asir t?l?b? yataxanas? bu gün mövcud olan ?n müasir standartlara uy?un olaraq t?l?b? infrastrukturunu v? bugünkü h?yat t?rzini n?z?r? almaqla in?a edil?c?kdir.

Onu da qeyd etm?k ist?yir?m ki, bu, dövl?tin müvafiq ali t?hsil mü?ssis?sinin, xüsusil? Dövl?t Neft v? S?naye Universitetinin balans?nda olan ?razil?rd? h?yata keçiril?c?kdir. Lakin burada layih?nin bir öz?lliyi vard?r, biz bel? bir f?ls?f? v? siyas?ti h?yata keçir?c?yik ki, yaln?z Dövl?t Neft v? S?naye Universitetinin t?l?b?l?ri deyil, h?mçinin dig?r ali t?hsil mü?ssisil?rinin yataqxanaya ehtiyac? olan t?l?b?l?ri müvafiq kvotalara uy?un olaraq, h?min yataqxanalarda yerl??m?k imkan? qazans?nlar.

Bu q?bild?n olan dig?r m?s?l?l?rd?n biri kimi ölk?mizd? f?aliyy?t göst?r?n ali t?hsil mü?ssisil?rimiz üçün vahid elmi laboratoriya n? vahid infrastrukturun yarad?lmas? m?s?l?sini n?z?rd?n keçiririk. M?qs?d ondan ibar?tdir ki, ölk?mizin ali t?hsil sistemind? yeti??n t?l?b?l?r yaln?z öz sah?l?rind? püxt?l??mi? müt?x?ssis v? pe??kar kimi deyil, h?mçinin d? müasir Azərbaycan?n layiqli v?t?nda?? kimi öz hüquq v? v?zif?l?rini bil?n, v?t?nin?, öz dövl?tin? hörm?tl? yana?an bir g?nc v??xsiyy?t kimi yeti?dirilsin. Bir daha vur?ulamaq ist?yir?m ki, bu bizim birg? i?imizin n?tic?sidir. ?min?m ki, bu istiqam?td? s?yl?rimizi davam etdir?c?yik.

Ölk?mizd? bu il iki apar?c? ali t?hsil mü?ssis?sinin yeni filiallar? f?aliyy?t? ba?lay?b. Qazaxda Bak? Dövl?t Universitetinin, Zaqatalada Azərbaycan Dövl?t ?qtisad Universitetinin filial?. Bir yeni ali t?hsil mü?ssis?si- Azərbaycan-Fransız Universiteti yeni t?dris ilind?n f?aliyy?t? ba?lay?r. Bir s?rali t?hsil mü?ssisil?ri daxil transformasiya v? bel?likl? d? öz strukturlar?n?n sa?lamlad?r?lmas? prosesini davam etdiril?r. Bel?likl?, biz potensialm?z? art?rmaqla, innovasiyalar? geni?l?ndirm?kl? Azərbaycan regionun t?hsil m?rk?zin? çevirm?yi h?d?fl?mi?ik.

- C?nab nazir, m?kt?bd?nk?nar t?hsil sah?sind? hans? yenilikl?r var?

- Bu yenilikl?r öt?n t?dris ilind? kifay?t q?d?r çoxsayl? olub. Növb?ti t?dris ilind? d? bu i?in miqyas? ?hat?li

olacaq. Bu tədbirlər çərçivəsində 60 minədək məktəblinin müxtəlif tarixi və dövlət həmiyyəti məkanlara ekskursiyas-
təkil olunub, "Multikulturalizm ili" ilə əlaqədar yaradıcı mərkəzlərinin müxtəlif konsert proqramları keçirilib.

İdman sahəsində isə bu ilin tədbirləri rəngarəng olub. Elə gətürək Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə
keçirilən "Bak marafonu 2016" yarışını. Sevindirici haldır ki, "Bak Marafonu 2016"da Təhsil Nazirliyinin
tabeliyindəki məktəblərin mərkəzləri və idmançılar - Namiq Sədiyev, Turan Sadıqov, Elman Abəyov, Raid Aslanov,
Rəşad Rəcəbli, Lal Pirumova ən yüksək nəticə göstərmişlərdir.

"Rio 2016" Yay Olimpiya Oyunlarına hazırlıq işində Milli Olimpiya Komitəsi, idman federasiyaları,
Gənclər və İdman Nazirliyinin rəhbərliyi ilə birgə geniş tərkibli görüşü keçirilib. Görüşün məqsədlərindən biri təhsil
və idman qurumları arasında üzvi əlaqəni təmin etməkdir, təhsil qurumlarının idman potensialından və məktəblərin
idman quruluşlarından səmərəli istifadə etməkdir. Həmçinin Milli Olimpiya Komitəsi, Gənclər və İdman Nazirliyi və
müvafiq idman federasiyalarının dəstəyi ilə təhsil müəssisələrində əgirdlərin idmana, xüsusən də bədənin tərbiyəsinə
cəlb olunması, məktəblərdə gənclər arasında idmanın kütləviliyinin təvəqü məqsədilə mövzulardan biri olub. Sevindirici
haldır ki, son illərdə məktəbdən kənar tərbiyənin effektiv təkilinə ticarət müxtəlif miqyaslı yarışmalarda çətin
təhsil-idman məktəblərinin yetirmələrinin sayı da çoxalır.

Təsadüfi deyil ki, Rio-de-Janeyro şəhərində təkil olunan XXXI Yay Olimpiya Oyunlarında respublikamız
təmsil edənlər arasında yüksək nailiyyət qazanmış 2 nəfər idmançı Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşaqlar-
gənclər idman məktəblərinin yetirmələridir. Belə ki, sərbəst güləş üzrə 1 idmançı mızgümü, digəri isə bürünc
medala layiq görülüb. Həmçinin Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Gənclər və İdman Nazirliyi Fiziki Hazırlıq
Klubunun direktoru Ramil Qasimov "Rio-2016" XV Yay Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanıb. Bütün bu
uşaqların ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin idmanın inkişafına göstərdiyi davamlı qayğı sayəsində qazanılan
nailiyyətlərin sayı daha da artır.

Bakda keçirilən 42-ci Ümumdünya Əhəmat Olimpiyadasında 6 komanda üzrə 30 əhəmatçı ilə təmsil olunan
milli komandamızın üzvlərindən 22-si Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən UGƏM-in yetirmələridir.

Ümumilikdə, təhsil insanı inkişafın ən əhəngdarlarından təmin etməlidir. Səstərdə qazanılan akademik
göstəricilərə əlavə olaraq təhsil alanın fiziki inkişafı da bu vəhdətdə məktəbin ailənin və bütövlükdə sosial mühitin
gənclərin formalaşmasındakı rolundan əlverişsizdir. Təhsilin dəyəri və məqsədlərdə tək təhsil alanın imtahan balı ilə
ölçülmür, yetkin vətəndaşın formalaşması ilə birbaşa bağlıdır.

www.azerbaijan-news.az